

servation of its forming discrete subsidiary cells. To deduce this activity from its results in the size of the galls, opens an attractive possibility for the quantification of the gall-forming influence.

References

- ASKEW, R. R., 1961. On the biology of the inhabitants of oak galls of Cynipidae (Hymenoptera) in Britain. *Trans. Soc. Brit. Ent.* 14: 237—268.
- BOYSEN-JENSEN, P., 1952. Untersuchungen über die Bildung der Galle von *Mikiola fagi*. *Dan. Biol. Medd.* 18: 3-18.
- KALDEWEY, H., 1965. Wachstumsregulatoren aus Pflanzengallen und Larven der Gallenbewohner. *Ber. dtsh. bot. Ges.* 78: 73—84.

Afd. Systematische Dierkunde, Rijksuniversiteit, Leiden.

Dagvlinders in 1972

door

D. A. VESTERGAARD

Het afgelopen jaar telde ik in Nederland 33 soorten:

Papilio machaon L. Een vers exemplaar 5.VII te Heeze.

Pieris brassicae L. Op 26.VI nog 40 exemplaren op een braakliggende akker bij Wijlre. Late exemplaren van de eerste generatie op 28.VI bij Abcoude en 5.VII te Cadier. Ook de tweede generatie vloog nog lang door: op 3.IX nog twee exemplaren bij Ockenrode.

Pieris rapae L. Vloog het hele seizoen in klein aantal. De vierde generatie eind september te Utrecht, bovendien op 8.X nog drie verse exemplaren op Ockenrode.

Pieris napi L. Opvallend weinig. Op 28.VI nog een vrij vers mannetje te Abcoude.

Anthocharis cardamines L. Vrij talrijk bij Heino (Ov.) en Lemelerveld. Op 4.VI vlogen nog verse mannetjes.

Colias hyale L. Op 5.VI drie mannetjes (twee verse) op de vliegplaats te Wijlre. (In 1965 vlogen op de beschermde vindplaats verscheidene wijfjes, samen met *Spialia sertorius* Hoffmannsegg en *Erynnis tages* L. in de eerste week van juni; waarschijnlijk is *hyale* hier indigee. Van 1966 tot 1971 heb ik het gebied niet bezocht.)

Gonepteryx rhamni L. Het eerste voorjaarsdier zag ik op 18.III te Oostvoorne, het laatste exemplaar op 17.VI te Veenendaal. Op de Kampina vlogen op 7.VI op één weitje nog vijf mannetjes en zes wijfjes.

Nymphalis polychloros L. Op 15.VII een vers exemplaar, Jabeek (L.).

Inachis io L. Opvallend talrijk in en rond Utrecht, eind augustus, begin september. Op 24.IX vlogen nog twee exemplaren op de Knardijk.

Vanessa atalanta L. Slechts zes exemplaren.

Cynthia cardui L. Idem.

Aglais urticae L. Eerste en laatste exemplaar te Oostvoorne: 18.III en 22.X, hoogste dagtotaal 15 exemplaren 24.IX, Knardijk. In 1971 was het maximum: ca. 350 exemplaren op luzerne, 6.IX, Wijlre.

Polygonia c-album L. Slechts drie exemplaren in juli (Kerkrade, Jabeek, Cadier).
Hipparchia semele L. Veel minder dan in 1971.

Maniola jurtina L. Eerste exemplaar pas op 26.VI, Wijlre (1971: 4.VI, Oostvoorne). Toch vloog de soort overal in redelijk aantal en was plaatselijk op warme hellingen (Wijlre, Kerkrade, Cadier, de spoordijk bij Sliedrecht) zeer talrijk.

Aphantopus hyperantus L. Talrijk op de vliegplaatsen.

Coenonympha pamphilus L. Overal in redelijk aantal, plaatselijk in aantal, vooral op ruderaal-terreinen (28.VI ca. 100 exemplaren spoordijk Bijlmermeer). Een laat exemplaar op 8.X, Ockenrode. (Alleen in 1969 heb ik de soort nog later gezien, nl. een wijfje f. *ultraangustimargo* Leeds op 20.X te Oostvoorne.)

Coenonympha arcania L. Talrijk op de vliegplaatsen.

Pararge aegeria L. Alleen drie mannetjes op 21.V te Heino (Ov.).

Lasiommata megera L. Rond Utrecht vooral gewoon in de kleipolders, minder op veengrond. De eerste generatie vloog nog op 26.VI (vrij vers wijfje, Wijlre), de tweede op 3.IX (wijfje, Ockenrode).

Quercusia quercus L. Een wijfje op 3.IX, Ockenrode.

Nordmannia ilicis Esper. Twee mannetjes op 14.VII, Maarn.

Callophrys rubi L. Een exemplaar 25.VI, Terlet.

Lycaena phlaeas L. Duidelijk minder dan in 1971. Maximum 30 exemplaren, 3.IX, Ockenrode (1971: 100 exemplaren, 23.IX, Oostvoorne). Op 8.X vlogen nog drie vrij verse exemplaren in het duingebied bij Ockenrode.

Celastrina argiolus L. Een mannetje op 4.VI, Heino.

Plebejus argus L. Enkele exemplaren op 14.VII, Maarn.

Polyommatus icarus Rottenburg. De eerste exemplaren werden op 5.VI gezien. Op 15.VI vlogen bij Gronsveld enkel verse exemplaren. Deze generatie vloog tot ver in juli door (5.VII 10 exemplaren, Cadier, 10.VII afgevlogen mannetjes, Kerkrade). De tweede generatie vloog in augustus en begin september (3.IX). (Dat de zomergeneratie lang kan doorvliegen bleek ook in 1971, ik zag toen nog een afgevlogen mannetje op 8.IX bij Bunnik).

Carterocephalus palaemon Pallas. 10 exemplaren op 7.VI, Kampina. Deze soort dreigt te verdwijnen door omzetting van zijn biotoop, het bloemrijke hooiland (beekdal-groenland) in produktie-grasland. Helaas zijn de weiden in het reservaat nu reeds voor meer dan 90 % door zware bemesting voor de soort ongeschikt geworden. Vijftien jaar geleden vloog *palaemon* hier massaal.

Thymelicus acteon Rottenburg. Talrijk op de vliegplaatsen. Op 30.VII vlogen bijna uitsluitend verse vlinders.

Thymelicus lineola Ochs. Ook op de Utrechtse Heuvelrug (Zeist, Austerlitz, Maarn, Doorn) is deze soort veel gewoner dan *T. sylvestris*. Op de vliegplaatsen medio juli 1972 talrijk.

Thymelicus sylvestris Poda. In de eerste helft van juli op de Veluwe en in Zuid-Limburg in klein aantal. Op 30.VII vlogen de vlinders in Limburg plaatselijk massaal (honderden verse exemplaren).

Hesperia comma L. Op 20.VIII twee mannetjes bij Terlet.

Ochlodes venatus faunus Turati. Talrijk op de vliegplaatsen; 1972 was zeker geen slecht jaar voor de soort.

Summary

Enumeration of butterflies observed in 1972 in different parts of the Netherlands.

Bilthoven, Bilderdijklaan 71.

Nieuwe aanwinsten voor de bibliotheek

- ANSORGE, E., 1969, The macrolepidoptera of Buckinghamshire.
 BOURSIN, CH., 1963, Die Noctuidae-Arten (Agrotinae sensu vulgo) aus Dr. h.c. Höhne's China-Ausbeuten. (Forschungsber. Landes Nordrhein-Westfalen).
 COLD-HARDINESS in insects and mites, 1970 (Russisch).
 CLARK, J., 1951, The Formicidae of Australia, I, Myrmeciinae.
 CLAUSEN, L. W., 1960, Insect fact and folklore.
 DANILEVSKII, A. S., 1961 (vertaling 1965), Photoperiodism and seasonal development of insects.
 ESSIG, E. O., 1931, A history of entomology.
 GILLET, J. D., 1971, Mosquitos.
 HILL, G. F., 1942, Termites (Isoptera) from the Australian region.
 HOOGSTRAAL, H., 1970—1971, Bibliography of ticks and tick-borne diseases, vol. 1—3 (vol. 4 en 5 zijn in voorbereiding).
 INSECT pathology and microbial control, 1967.
 KHALAF, K. T., 1962, Handbook of the mosquitos recorded from Iraq.
 KLOTS, A. B. & E. B. KLOTS, 1970, Elseviers wereld der insekten.
 McCUBBIN, CH., 1971, Australian butterflies.
 MÜLLER, H. H., 1971, Untersuchungen zur experimentellen Erzeugung und Entstehung von Dreifachbildung auf dem Hinterflügel der Mehlmotte *Ephestia kühniella* Z.
 PERIODICITY of the individual development of insects, 1969 (Russisch).
 QUATREMERE-DISJONVAL, 1797, De l'aranéologie . . .
 ———, 1799, Neueste Entdeckungen über die Natur der Spinnen . . .
 SAAKYAN-BARANOVA, A. A. a.o., 1971, The brown fruit scale and its parasites (Chalcidoidea) (Russisch).
 SHAROV, A. G., 1968 (vertaling 1971), Phylogeny of Orthopteroidea.
 SMITH, D. H., 1968, Insect cells, their structure and function.
 VILBASTE, J., 1971, Die Zikaden Estlands (Estisch).
 ZOOLOGY OF THE FAROES vol. 2, parts 1 & 2 (1928, 1971).

Nieuwe tijdschriften

- Lavori del Gruppo Italiano Biogeografi* (voortgezet als *Lavori della Società Italiana di Biogeografia*), vanaf [1] 1, 1956.
Odonatologica, vanaf vol. 1, 1972.
Pubblicazione dell'Istituto di Zoologia, Siena, vanaf 1966 (overdruk bundels).
Zoologica Scripta, vanaf vol. 1, 1971 (dit tijdschrift komt in de plaats van het *Arkiv för Zoologi*).

Heath, J., & M. J. Skelton, Provisional Atlas of the Insects of the British Isles. Part 2, Lepidoptera (Moths — part one). 102 kaarten; 1973. Biological Records Centre, Monks Wood Experimental Station, Abbots Ripton, Huntingdon. Sole Agent: E. W. Classey Ltd, Park Road, Faringdon, Berks.

De tweede „provisional atlas” bevat de verspreidingskaarten van de in Groot-Brittannië en Ierland en op de Kanaal-eilanden voorkomende soorten behorende tot de families Lasio-campidae, Saturniidae, Endromidae, Drepanidae, Thyatiridae, Sphingidae, Notodontidae, Lymantriidae, Arctiidae en Nolidae. De publikatie van deze kaarten is ongetwijfeld een sterke stimulans voor het faunistisch onderzoek van de betreffende gebieden, waaraan elke verzame-